

PROJEKT „MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ NA PÍSECKU II
Reg.č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008590

Analýza potřeb mateřských škol – agregovaný výstup 2021

Analýza potřeb MŠ v ORP Písek vychází z individuálních reflexí mateřských škol z ORP Písek, které zástupci jednotlivých mateřských škol ve spolupráci se Svazkem obcí regionu Písecko zpracovali v období února až května 2021. Reflexe mateřských škol navazovaly na první zpracování potřeb ze začátku roku 2019, postihovaly vývoj za poslední 2 roky, zejména vliv opatření v boji proti koronaviru COVID-19. Organizace práce v mateřských školách nebyla naštěstí ovlivněna tak zásadním způsobem, jako na základních školách. Mateřské školy fungovaly většinu času prezenčně, zastavené a omezené byly aktivity mimo školky a s externími osobami a subjekty uvnitř školek.

Obsahem šetření byly na základě Metodiky tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání Postupy MAP II následující oblasti:

- čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
- rozvoj potenciálu každého dítěte v oblasti inkluze, společného vzdělávání
- rozvoj potenciálu každého dítěte v oblasti EVVO a polytechniky
- matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
- omezení v době koronaviru (vlastní doplnění)

V těchto tématech identifikovaly mateřské školy jak aktivity kladně hodnocené, ve kterých byly úspěšné, tak oblasti méně úspěšné, ve kterých by školy potřebovaly pomoci, či ve kterých se nepodařilo dosáhnout zvolené cíle, a pokusily se zhodnotit vývoj od posledního hodnocení potřeb.

Hodnocení potřeb v roce 2021 zpracovalo celkem 21 mateřských škol z ORP Písek, nejen samostatné subjekty, ale i mateřské školy, které jsou součástí základních škol. Při hodnocení vycházeli pedagogové z vlastního hodnocení provedeného v dotazníkovém šetření MŠMT ve výzvě Šablony I či II a z aktuálních zkušeností a názorů pracovníků škol.

1. Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Situace hodnoceného období 2019 – 2021 byla velmi ovlivněna pandemickou situací a změnami organizace práce v mateřských školách, i když zásah zde nebyl tak značný jako na základních školách. V části období došlo k zastavení aktivit dětí mimo školky (návštěvy knihoven, exkurze, divadelní představení), zrušení naplánovaných aktivit externích osob a subjektů ve školách (besedy s rodiči, čtení seniorů, čtení rodičů, autorská čtení, divadelní představení ve školách atd.)

Využívané v této době byly vzdělávací aktivity pro pedagogy, on-line webináře a workshopy. Zkušenosti z dalšího vzdělávání poté pedagogičtí pracovníci přenášeli do praxe. Došlo k výraznému rozvoji znalostí a dovedností učitelů v oblasti čtenářské pregramotnosti.

Mateřské školy se v tomto období více zaměřovaly na nejmenší děti mladší 3 let (zvyšuje se počet přijatých dětí mladších 3 let), na rozšiřování školních knihovniček a používání nových knih, a na rozvoj logopedických znalostí a dovedností.

Úspěšné aktivity, kladně hodnocené činnosti

- Pořizování a využívání nových pomůcek (elektronické knihy, Albi tužky, interaktivní programy, hudební a rytmické nástroje, interaktivní pomůcky – robotická včela, 3box)
- Čtení pohádek – čtení rodičů dětem, projekt Celé Česko čte dětem, projekt „Čteme s nečtenáři“, práce s časopisy, pohádkové čtení, audioknihy
- Vytváření čtenářských koutků na jednotlivých třídách, knihobudky přístupné dětem
- Zakládání a rozšiřování knihoven v mateřských školách, pořizování publikací pro děti i pro dospělé, oblíbené jsou knihy s piktogramy
- Podpora dramatizace pohádek, návštěvy divadel v mateřských školách, využití loutek, maňásků, masek
- Projektové dny – využívání encyklopedií
- Výroba vlastních knih dětmi
- Ve spolupráci s MAP realizace projektových dnů s Bc. Lukášovou - využití knihy ve výchovně vzdělávacím procesu, propojení s hudbou, výtvarnou činností či pohybem (Starý Betlém, Kocour Modroočko, O Mráčkovi a další)
- Spolupráce s kulturními organizacemi
  - knihovny – návštěvy místních a městské knihovny a jejích aktivit, návštěvy knihovnic v mateřských školách
  - Prácheňské muzeum
  - Sladovna – např. natočení animace s dětmi „Příběh z naší školky“
- Rozvoj logopedických aktivit – logopedická prevence ve všech třídách, školení pedagogů – kurzy logopedického asistenta, rozvoj spolupráce s klinickými logopedy, vybavení logopedického koutku, realizace logopedických kroužků
- Absolvování kurzů v rámci DVPP (např. Logopedická prevence v MŠ, kurzy čtenářské pregramotnosti – např. mutismus u předškolních dětí) a přenos získaných zkušeností ostatním pedagogům
- Podpora rozvoje čtenářství v rodinách – instalace knihobudky ve venkovním areálu MŠ, výměna knih mezi dětmi, minivýstavy knih, zapojení rodičů do vedení čtenářských deníčků

Potřeby mateřských škol v oblasti čtenářské pregramotnosti

- Přibývání počtu dětí s logopedickými vadami vede k přeplněným poradnám klinických logopedů, dlouhým termínům při objednávání do poradny a horší spolupráci s poradnami (ubýlo návštěv logopedů v mateřských školách)
  - dovybavení logopedických koutků
  - lepší dostupnost klinických logopedů jak pro děti, tak pro školu
- Realizace vzdělávacích aktivit pro pedagogy v MŠ
  - finanční náročnost webinářů např. s M. Hermanem, J. Haldou
  - kurzy Začít Spolu – práce v centrech aktivit – knihy a písmena
- Sdílení příkladů dobré praxe mezi pedagogy MŠ i učiteli z jiných škol
- Rozvoj spolupráce s rodiči
  - došlo k omezení schůzek na téma rozvoje čtenářské pregramotnosti
  - potřeba lepšího zapojení rodičů s nižším sociokulturním statutem, z jiného kulturního prostředí, či neochotně spolupracující
  - nutná osvěta rodičů pro práci s knihami
  - motivovat ke vzájemné spolupráci dítě – rodič – škola
  - čtení s prarodiči
- Rozšiřování knihovního fondu, tvorba čtenářských koutků
  - potřeba finanční podpory
  - poradenství v oblastech správný výběr knihy (dětské časopisy), práce s knihou
  - zavést elektronickou evidenci knih a spojit tak knihovnu MŠ a ZŠ
  - knihovna pro učitele - rozšiřování znalostí prostřednictvím odborných knih
- Obnova a doplňování pomůcek (např. loutky, pohádkové karty, divadelní stěna)
  - pořízení didaktického materiálu pro práci na interaktivní tabuli
  - nákup kostýmů na dramatizaci pohádek
  - pořízení interaktivních tabulí
  - pohádkový kufřík
- Realizace motivačních programů pro děti (Můj první čtenářský deník)
- Nadměrná administrativa při realizaci projektů Šablon
- Spolupráce s autory dětské literatury
- Podpora mimopíseckých školek při návštěvách knihovny a Sladovny – finanční náročnost dopravy
- Distanční výuka u předškolních dětí v době pandemie – chybí zpětná vazba, nutno získat větší zájem u rodičů

2. Rozvoj potenciálu každého dítěte v oblasti inkluze, společného vzdělávání

Pandemická situace zasáhla oblast společného vzdělávání, neboť kolektiv dětí hraje velkou roli při organizaci práce v mateřských školách. Náročná práce především v době uzavření školek a distanční výuky předškolních dětí byla s dětmi cizinců.

V oblasti práce s dětmi se SVP došlo ve sledovaném období ke značnému posunu včetně zapojení dětí právě cizinců či dětí ze znevýhodněného prostředí, často díky využití školních asistentek a asistentek pedagoga, kteří se těmto dětem mohou individuálně věnovat. Proces schvalování přiznání asistenta pedagoga do třídy s dítětem s SVP je v současné době jednodušší a rychlejší, tím se i usnadnila práce učitelek na třídách.

Kladné zkušenosti pro lepší adaptaci dětí na mateřskou školku jsou s využitím zvířat – pořádání projektových dnů.

Důležitá je zejména úroveň spolupráce s rodinami. U dětí, kde se spolupráce daří, dochází ke značnému rozvoji znalostí a dovedností.

Negativem byla docházka dětí ze sociálně slabého prostředí v době koronaviru, některé děti navštěvovaly a navštěvují MŠ pouze občas. I v době, kdy není docházka do MŠ omezena, si rodiče často nechávají děti doma bez vážného důvodu. Někteří rodiče ze sociálně slabého prostředí vůbec nevyužili zasílanou nabídku činností v době uzavření MŠ.

Často byla negativně vnímána spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Písek – nedostatečné poradenství při výchovných problémech, malá kapacita.

Dochází k postupnému nárůstu dětí s řečovými vadami, nárůstu počtu dětí s odkladem školní docházky i nárůstu počtu dětí mladších 3 let v MŠ.

Úspěšné aktivity, kladně hodnocené činnosti

- Semináře a workshopy v rámci DVPP – pro učitele, asistenty i chůvy, přenos zkušeností do praxe, sdílení, včetně aktivit MAP
  - „Krizové situace v mateřské škole“
  - „Specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi v mateřské škole“
  - „Komunikace s rodičem v afektu“, lektor p. Čáp
  - děti s SPU, Dítě s potřebou podpůrných opatření v běžné MŠ, Neklidné dítě - ADHD, ADD, Individualizace vzdělávání praxi MŠ, Posouzení školní zralosti a legislativní změny týkající se MŠ
  - vzdělávací program Začít spolu
- Pořízení speciálních a kompenzačních pomůcek pro děti s SVP (např. Logico, tematické obrazy, piktogramy, senzomotorické hračky, balanční podložky atd.), využívání didaktických pomůcek (např. tzv. Předškola pro předškoláky)
- Mimoškolní vzdělávání pro znevýhodněné děti „Učení nás baví“ – Inkluzivní vzdělávání pro školy zřízené městem Písek
- Vybudování bezbariérového přístupu (např. MŠ Mirovice)
- Nabídka výuky českého jazyka pro cizince - ve spolupráci s PPP, rozvojový program MŠMT
- Diagnostika dětí s poruchou řeči – spolupráce se SPC Týn nad Vltavou
- Navýšení počtu pedagogických i nepedagogických pracovníků
  - školní asistenti – mnoho MŠ využívá školních asistentů a velmi kladně hodnotí jejich přínos
  - asistenti pedagoga - personální pedagogická podpora pro individuálnější přístup k dětem se SVP, vytváření IVP, tvorba pomůcek, nákup speciálních pomůcek

- chůvy – zvyšující se počet dětí mladších 3 let
- Rozvoj spolupráce s nízkoprahovým klubem Naděje, I MY - Raná péče Soběslav, SPC Strakonice
- Některé školky kladně hodnotí zlepšení spolupráce s PPP Písek
- Podpora nadaných dětí – systém podpory nadání, spolupráce s Mensou
- Zapojování dětí se sociálním znevýhodněním, odlišným kulturním prostředím i cizinců do kolektivu, vhodné individualizované vzdělávání
- Spolupráce s rodiči – doporučení, jak s dětmi s SVP pracovat doma, setkání na téma školní zralost
- Adaptační aktivity před zápisem do MŠ a pro předškoláky před zápisem do ZŠ

Potřeby mateřských škol v oblasti inkluze a společného vzdělávání

- Děti mladší 3 let
  - využití školních asistentů, chův
- Výuka dětí cizinců
  - finančně podpořit výuku češtiny u dětí cizinců se ještě zcela nepovedlo
  - nedostatečný počet tlumočnicků pro děti cizinců
- Snížení administrativní zátěže
  - rychlejší realizace kroků na vzdělávací podporu dětí se SVP
- Kompenzační a didaktické pomůcky
  - finance na potřebný nákup didaktických pomůcek, materiálu a vybavení
  - nedostatečná zkušenost pedagogů s využíváním speciálních kompenzačních pomůcek
  - pomůcky pro rozvoj sluchového vnímání, řečových činností, pohybových dovedností (př. Orfeovy nástroje, logopedické karty, balanční pomůcky...)
- Rozšíření počtu školních asistentů, asistentů pedagoga, chův
  - udržení financování stávajících
- Zapojení rodičů dětí s nižším sociokulturním statutem, či neochotně spolupracujících
  - zpětná vazba
  - motivace pravidelné docházky dětí (především předškoláků) z některých sociálně slabých rodin
  - zajištění odborných přednášek pro rodiče v oblasti inkluzivního vzdělávání
- Lepší spolupráce s ostatními subjekty v systému společného vzdělávání
  - spolupráce s PPP - přímá pomoc v MŠ, zpětná vazba, více informací o diagnostice poruch dětí
  - je třeba více rozvíjet spolupráci mateřských škol, pedagogicko-psychologických poraden, OSPOD, SPC a dalších diagnostických zařízení
  - chybí metodická pomoc v konkrétních případech
- Zmenšení počtu dětí ve třídě na maximální počet 20
  - nedostatek času na individuální činnost
- Další vzdělávání
  - vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ v oblasti inkluze (práce s dětmi se SVP a s OMJ, ADHD, tělesných onemocnění (epilepsie), komunikace s rodiči, péče o ohrožené děti)
  - větší nabídka seminářů (webinářů) pro asistenty pedagoga

- Bezbariérovost mateřských škol – ne ve všech MŠ se podařilo zajistit bezbariérový přístup, často jde o technicky i finančně náročné řešení

3. Rozvoj potenciálu každého dítěte v oblasti EVVO a polytechniky

V oblasti EVVO i polytechnické výchovy dochází k rozvoji znalostí pedagogických pracovníků pomocí předávání zkušeností dobré praxe z jiných mateřských škol, sledováním novinek v odborných časopisech i na internetu. V oblasti environmentální výchovy jsou činnosti zaměřeny na venkovní aktivity, především v přírodním prostředí. Pro tyto aktivity mají lepší podmínky venkovské mateřské školy, kde je propojení s přírodou přirozené a velmi úzké.

Rozvojem prochází zahrady MŠ, které jsou využívány na stavění z přírodních materiálů, pěstební činnosti. Často s využitím dotačních prostředků jsou rekonstruovány ve stylu přírodních zahrad.

Vzdělávací programy mateřských škol obsahují mnoho projektových aktivit zaměřených jak na poznávání přírody, tak na přiblížení základů profesí a seznámení se s rukodělnou prací. Díky pandemii bylo mnoho aktivit omezeno, mateřské školy věří v jejich brzký návrat, neboť jsou mezi dětmi oblíbené. Omezení vstupu veřejnosti do škol se promítlo i do nižší návštěvnosti organizací, které nabízely přírodovědné programy i přímý kontakt dětí s některými druhy zvířat.

Mateřské školy jsou většinou dobře vybavené učebními pomůckami a manipulačními stavebnicemi.

Úspěšné aktivity, kladně hodnocené činnosti

- Semináře a workshopy v rámci DVPP včetně aktivit MAP
  - „Polytechnická výchova v MŠ“
  - semináře v oblasti EVVO
  - „Pokusy v MŠ“
  - Začít spolu
  - EVVO – regionálně zakotvené učení
  - On-line kurz „Učíme se venku“, „Proměny“
- Zapojení se do tematických sítí MŠ a vzdělávacích projektů – přenos dobré praxe
  - síť mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu Mrkvička
- Realizace přírodovědných kroužků
- Rozvoj aktivit na zahradách MŠ
  - pěstování květin, zeleniny, ovoce, bylinek, založení kompostu
  - využívání přírodních staveb (vrbové týpí)
  - svah pro zimní sporty
  - hmyzí domečky
  - rekonstrukce zahrad v přírodním stylu
  - společné brigády s rodiči
  - přírodní experimenty (pozorování skupenství vody...)
  - zahrada jako přírodní učebna - užitkové keře, stromy, pozorování ptactva, hmyzu - literatura k určování druhů
- Účast na aktivitách environmentálních středisek
  - Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia – program Putování za bludným kořenem
  - Makov – záchraná stanice pro živočichy
  - Ekocentrum MEVPIS Vodňany – program Kam plují ryby, Tajemství vody
  - Země Ráj Kovářov
  - Pohádková kovárna Selibov

- Školní polesí Hůrka
- ZOO Putim
- výstavy Sladovny Písek
- Příklady environmentálně zaměřených programů a aktivit
  - Co se skrývá za bludným kořenem (zde děti poznávají rozmanitý svět zvířat a rostlin, léčivé účinky rostlin a podrobnosti ze života volně žijících zvířat)
  - V říši obrů (děti prožívají dobrodružství, při kterých poznávají svět včel a hmyzu)
  - Studánky víly Rozárky (dětem je umožněno objevovat vodu)
  - prožitkové programy se zvířaty (poníci, psi, dravci)
  - využívání naučných stezek v okolí Písku, přírodní rezervace Dřípatka
  - návštěvy zemědělců, chovatelů koní, turistické aktivity
  - Den Země
  - projektové dny s různým zaměřením
  - třídění odpadů, akce Uklidme si naše město
- Podpora polytechnického vzdělávání
  - spolupráce s odbornými učiteli – představování a základy řemeslných profesí
  - drobné rukodělné dětské práce (např. pečení perníčků, štrúdlu, martinských rohlíčků, pečení jablek a brambor na ohništi, vaření kompotu a dětského punče). Hry a tvoření z přírodních materiálů (písek, listy, plody)
  - keramické dílny
  - projektové dny zaměřené na infomatiku
  - seznámení se s činnostmi dospělých (pečení, péče o zahradu, úklid, seznámení s tradičními řemesly...)
  - materiální zabezpečení a vybavení – pracovní ponk, konstruktivní stavebnice, kinetický písek, stavebnice pro využití polytechnického vzdělávání (Polikarpova, Kapla), dětské zahradní nářadí, encyklopedie o přírodě, autíčko Finger car, včetně dráhy, Lego klasik, Tvořivé kostky, Logoco Piccolo, magnetické skleničky, interaktivní tabule
  - Začít Spolu – centrum aktivit: dílna, voda a písek, pokusy a objevy, domácnost, kostky
  - tvoření dětí s rodiči
  - realizace jednoduchých pokusů
  - program ČČK „První pomoc pro rodiče a děti“ – první pomoc, ochrana před úrazy

Potřeby mateřských škol v oblasti EVVO a polytechniky

- Rekonstrukce zahrad
  - oprava zahradních prvků, domečky na zahradní náčiní a hračky, proutěné prvky
  - vysazení přírodních staveb
  - zhotovení bosochoďníku
  - rekonstrukce pískovišť
  - výstavba pítek – řešení pitného režimu
  - vybudování venkovní dílny
  - pořízení vyvýšených záhonů
  - hmyzí domečky
  - pergola pro venkovní vzdělávání
- Vybavení a didaktické pomůcky – potřeba finančních prostředků
  - doplnění programů na Magic box, Interaktivní obrazovku

- dokoupení kreativních, interaktivních stavebnic, dřevěných stavebnic, konstruktivních stavebnic pro rozvoj motoriky, stavebnice pro 2-3leté děti
- vybavení ICT technikou pro rozvoj polytechnického vzdělávání
- rekonstrukce keramické dílny
- vytvoření dílen
- zprovoznit jednoduchý tkalcovský stav
- Spolupráce s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky
- Realizovat více aktivit a projektových dnů zaměřených na EVVO a polytechnické vzdělávání – poznávání řemesel
- Semináře a vzdělávání v rámci DVPP – oblast EVVO a polytechnika
- Besedy s rodiči o jejich profesích i se zaměstnanci z různých pracovních pozic
- Výlety mimo MŠ za aktivitami podporující polytechnické či environmentální vzdělávání – problém financování méně majetnými rodinami
  - v důsledku pandemie bylo mnoho plánových výletů a exkurzí zrušeno
  - exkurze, výlety, seznámení s řemesly
  - finanční podpora

4. Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte

Matematická gramotnost a logické myšlení u dětí se nejlépe rozvíjí při řešení běžných denních situací, při interaktivních hrách. Cílem je začlenění podnětných aktivit do průběhu dne. K realizaci a vyhledávání těchto aktivit pomáhají semináře DVPP. Důležité je propojování s dalšími oblastmi vzdělávání dětí MŠ. Snaha o rozvoj logiky u dětí a prostorové představivosti, vynalézavosti, paměti, rozvoj inforatického myšlení a probouzení zájmu o programování.

Mateřské školy používají mnoho různých forem a aktivit k rozvoji potenciálu dětí v této oblasti:

- spojení matematické gramotnosti s hudebně pohybovou výchovou, rytmizací
- cvičení paměti dramatizací pohádek
- využívání stavebnic
- využití interaktivní tabule a programů k výuce
- projektové dny v přírodě
- zlepšení dětí v prostorové orientaci
- lepší orientace v číselné řadě

V rámci distanční výuky v době uzavření MŠ z důvodu koronavirové pandemie se pedagogům MŠ podařilo zařazovat do výuky předávané rodičům dětí více materiálů vedoucích k matematickým dovednostem a znalostem. Z důvodů on-line zápisu do ZŠ bylo třeba se více zaměřit na přípravu předškoláků.

Úspěšné aktivity, kladně hodnocené činnosti

- Semináře a kurzy v rámci DVPP
  - kurzy zaměřené na matematickou pregramotnost
- Rozvoj sdílené dobré praxe s ostatními pedagogy a ZŠ
  - přenášení poznatků z DVPP
  - zkušenosti s využíváním různých metod a pomůcek, výměna názorů
- Didaktické pomůcky a vybavení
  - příprava vlastních pracovních listů – soulad s principy waldorfské pedagogiky
  - Logico Primo, Logico Piccolo, Klokanův kufr, Autíčko car, vláček Intelino, 3box, Georello – mnohotvárná převodová stavebnice
  - výroba vlastních didaktických pomůcek – prostorové labyrinty na koberci
  - pomůcky pro měření – váhy, vodováhy, metry
  - nákup interaktivní tabule a programů k výuce
  - robotické hračky – robotická včela, zaměřené na geometrické tvary
  - pracovní sešity TAKTIK
- Osvědčené metody a aktivity
  - logické hry, labyrinty
  - Hejného matematika – využití prvků
  - systém Brick by Brick - sestavení různých modelů pomocí Dupla
  - program Začít Spolu - centrum aktivit: manipulační a stolní hry, kostky hraní logických a deskových her – pořádání turnajů, hry s hrací kostkou – např. Maxi Člověče, Lichožrouti, balanční hra Loď, didaktická hra Duhové kamínky
  - začlenění Sudoku do aktivit
  - příprava materiálů k distanční výuce předškoláků

- zařazení počítání do venkovních aktivit, např. bábovek na pískovišti, gólů s míčem, přeskoků přes švihadlo aj. Tuto činnost lze provádět i při pohybových hrách např.: na pikanou, molekuly, autobus, skákací panák...
- Projekty a projektové dny
  - Malý matematik – rozvoj matematického myšlení - názorné představy o číslech, prostorové představivosti
  - základy finanční gramotnosti

Potřeby mateřských škol v oblasti matematické pregramotnosti

- Semináře se zaměřením na matematickou pregramotnost
  - potřeba finanční podpory za zabezpečení suplování za vzdělávající se kolegyně
  - semináře zaměřené na rozšíření ICT znalostí pedagogů
  - seznámení se s Hejného metodou
  - podporovat sdílení zkušeností s ostatními pedagogy
  - letní kurzy – potřeba finančních prostředků
- Využití vzájemných návštěv pedagogů a sdílení zkušeností
- Vybavení a didaktické pomůcky, hry
  - obnovování materiálního vybavení (Logico, Dřevěné stavebnice, Duplo, Lego, Geomag, Deskové hry, Geometrické tvary v různé podobě, Obrazový materiál...)
  - pořizování vhodných her
  - odborné knihy i beletrie
  - nákup vhodných pomůcek na školní zahradu pro různé experimenty pro rozvoj logického myšlení
  - nákup nových programů pro interaktivní tabuli – chybí pestřejší nabídka programů k interaktivní tabuli se zaměřením na matematickou pregramotnost
  - pomůcky na rozlišování barev, třídění a početní řadu
- Větší možnost kontaktu dětí s technickými obory, návštěva Techmánie v Plzni, planetária apod.
- Zavedení prvků Hejného metody
- Nadměrná administrativa projektů podpořených ze Šablon
- Zlepšení spolupráce s rodiči při distanční výuce
- Snížení počtu dětí ve třídách (ideálně max. 20) – málo prostoru, zvyšující se počty dětí s hyperaktivitou
- Rozvíjení spolupráce se ZŠ (omezení v době pandemie)

5. Omezení v době koronaviru

Více než rok trvajících opatření v boji proti koronaviru neměly na mateřské školy takový vliv, jako na školy základní. Většina MŠ byla zcela zavřena dvakrát na několik týdnů. Zvýšené nároky na hlídání protiepidemických opatření, hygienických pravidel a jejich dodržování většina MŠ zvládala bez problémů. Největší vliv měla pandemie na malé, jednotřídní venkovské školy, které musely být několikrát z důvodu karantény jednotlivce zcela zavřené. Dodržování opatření pedagogy (zvýšené hygienické nároky, nošení roušek) většina MŠ hodnotila jako bez problémové. Některé školky by přivítaly dřívější očkování pedagogů MŠ.

Povinná distanční výuka pro předškolní děti prohloubila spolupráce pedagogů a rodičů dětí, většinou probíhala komunikace on-line, pedagogové připravovali materiály i v tištěné podobě, které si rodiče vyzvedávali, na některých venkovských školách je paní učitelky distribuovaly přímo do schránek. Většina rodičů respektovala daná protiepidemická opatření, individuálně komunikovala s pedagogy. Většina školek vyhodnotila spolupráci školka – rodič jako nezměněnou, příp. zlepšenou. Problémy byly s rodinami ze slabého sociálně-kulturního prostředí. U části dětí docházelo k problémům s povinnou předškolní docházkou, rodiče s dětmi nepracovali, nereagovali na nabídku distanční výuky.

Největší vliv měla pandemie na omezení aktivit, projektových dnů a spolupráce s ostatními organizacemi či školskými pracovišti. Toto omezení naopak využili pracovníci ke zvyšování odbornosti – semináře, školení, čtení odborné literatury, sdílení poznatků s kolegy. Zlepšily se kompetence pedagogů při využívání ICT techniky, realizovaly se udržovací a rekonstrukční práce v budovách i na zahradách MŠ.

Úspěšné aktivity, kladně hodnocené činnosti

- Zlepšení vztahu a komunikace s rodiči
  - průběžná zpětná vazba od většiny rodičů předškoláků
  - s velkou částí rodin paní učitelky navázaly dobrou spolupráci, rodiče posílali zpětnou vazbu, vyfocené práce od dětí, po návratu do MŠ přinesly děti ukázat zpracované pracovní sešity
  - mnoho rodičů se na paní učitelky obracelo s důvěrou, často došlo ke zlepšení a k zintenzivnění komunikace mezi učitelkami a rodiči
- Zvládnutí a respektování zvýšených hygienických opatření – ze strany rodičů i zaměstnanců
  - dostatečné množství hygienických a dezinfekčních pomůcek
  - udržení bezpečného prostředí – zvýšená frekvence dezinfekce hraček, předávání dětí v prostorách šaten/před budovou školy
- Větší důraz rodičů na zdravotní stav dětí
  - nedocházení zjevně nemocných dětí do MŠ
- Vzdělávání pedagogů MŠ
  - využívání webinářů, častá témata čtenářská a matematická pregramotnost, ICT a polytechnické vzdělávání
  - zlepšení znalostí a dovedností v oblasti ICT, zlepšení využití PC pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí – vytváření pracovních listů, práce s obrázky a videi....
  - čtení odborné literatury – např. vytvoření knihovničky s odbornou literaturou – sdílení mezi pedagogy
  - sdílení zajímavých odkazů nalezených na internetu na společném mailu

- Prohloubení spolupráce učitelek a asistentek v MŠ – společná tvorba materiálů k distanční výuce
- Způsoby distanční výuky
  - komunikace přes webové portály a aplikace
  - příprava a osobní předávání připravených pracovních sešitů pro předškoláky - pro rodiny, kde nemají možnost vlastního vytisknutí
  - telefonická komunikace, e-mailová komunikace – v některých MŠ neměli e-mailové kontakty na rodiče – navázání nového způsobu komunikace
  - umístování podkladů a odkazů na webové stránky MŠ
  - osvědčila se metoda natáčení videí s autentickým programem MŠ – návodné aktivity pro děti
- Pořízení technického vybavení pro výuku i pro on-line komunikaci
  - využití tabletů pro distanční výuku
- Příprava podkladů pro výuku
  - příprava nových materiálů pro činnosti s dětmi,
  - vyrábění různých pomůcek pro práci s dětmi
- Údržba a opravy budov a zahrad
  - třídění věcí a úklid kabinetů
  - výzdoba tříd
  - realizace nových hracích prvků na zahradě
  - vymalování
  - kompletní opravy některých budov MŠ
- Rozvoj spolupráce se zřizovateli

Potřeby mateřských škol při omezení v době koronaviru

- Nerealizace pravidelných aktivit
  - zahradní slavnost, tvořivé dílny, společné oslavy
  - projektové dny v jednotlivých oblastech
  - zákaz zpěvu
- Nemožnost navštěvovat kulturní, sportovní akce či realizovat výlety – divadla, exkurze, plavání, zákaz používání MHD
- Četnější absence dětí mající povinnou docházku i dětí mladších - nemocnost, obava z virové infekce
  - někteří rodiče naopak nedávali děti po znovuotevření do MŠ
  - nedostatečná příprava pro vstup do ZŠ
  - nutno rozvíjet dobrou spolupráci s nízkoprahovými zařízeními, věnujícími se sociálně slabým rodinám, s OSPOD, případně s PPP či Nadějí
- Snížení sociálních kontaktů
  - chybějící osobní kontakt s rodiči – některé rodiny bylo nutné vyzývat k aktivitě opakovaně
  - při uzavření chyběl osobní kontakt s dětmi
  - chybí navazování a rozvíjení vztahů dítěte k vrstevníkům a dospělým
  - obtížná spolupráce s rodinami ze sociálně slabého prostředí
- Nedostatečné vybavení PC technikou, učitelky musely využívat vlastní techniku
- Zamezení využívání školní tělocvičny

- Přerušovaná výuka a denní řád dětí měla negativní vliv na jejich chování, který se projevil po jejich návratu
- Problémy se zastupováním pedagogů i provozních pracovníků v karanténě či izolaci
  - zřízení pozice zástupných učitelů (např. z řad důchodců), kteří by byli ochotní vypomáhat v době nařízení karantény/nemoci některého pedagoga
- Znatelná vyčerpání rodin při dist. výuce zejména při větším počtu dětí

Zpracoval: Petr Kukla 28.05.2021

